

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2020-92

4.2.2020

Frende Skadeforsikring AS

Bygning - innbo (kombinert)

Betalingsmislighold – forsikring opphørt – "benådning"? – fal. § 5-2 annet ledd.

Sikredes hus brant den 13.10.18. Forsikringen var opphørt den 28.9.18 pga. manglende betaling. Sikrede var i en vanskelig livssituasjon etter samlivsbrudd i 2017, og hun hadde mistet jobben. Hun hadde psykiske problemer og problemer knyttet til alkoholmisbruk. Sikrede var frivillig innlagt på akuttpsykiatri fra 25.8.18 og ble utskrevet 28.9.18. Hun ble tvangsinnlagt på akuttpsykiatri etter brannen 13.10.18. Spørsmålet i saken er om benådningsbestemmelsen i fal. § 5-2 annet ledd knyttet til betalingshindring kommer til anvendelse. Nemnda kom til at benådningsbestemmelsen ikke kom til anvendelse.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav under en opphørt bygningsforsikring og spørsmålet om anvendelse av benådningsbestemmelsen i fal. § 5-2 annet ledd.

Sikredes boligforsikring opphørte den 28.9.18 pga. manglende betaling. Selskapet hadde før dette sendt betalingspåminnelse datert 11.9.18 med betalingsfrist 28.9.18 med varsel om opphør fra samme dato dersom fristen ikke ble overholdt.

Sikrede hadde avtalegiro med tolv terminer. Varselet gjaldt utestående for august 2018. Trekkdato var den 25. i hver måned.

Selskapet har opplyst at det ble purret på premiebetaling i alle måneder i 2018, med unntak av august måned. Manglende autogirotrekk skyldtes at det ikke var dekning på sikredes konto. Månedlig premie antas å være totalt ca. kr 2 000. Forsikringsavtalen inneholdt også andre eiendommer/eiendeler.

Huset brant den 13.10.18. Opplysninger i legejournal tyder på at brannårsaken var at sikrede sovnet mens hun røykte.

Før selskapet fattet avgjørelse om avslag, sendte sikredes far inn opplysninger om sikredes tilstand og forklaring på hvorfor forsikringspremien ikke var betalt inn, i brev datert 16.10., 18.10. og 25.10.18. Opplysninger om arbeidssituasjon mv. ble gitt i e-post av 7.11.18.

Det ble bl.a. opplyst om at sikrede hadde gått inn i en psykisk krise og depresjon i oktober 2017, at inntektene var kraftig redusert og at hun ble hjulpet økonomisk av foreldrene til mat, klær og regninger. I brevet datert 16.10.18 er det videre forklart:

Dette gjorde at hun fikk penger av mor og far til mat, klær, og regninger. Dette gikk noenlunde bra en tid, men etter ca. halvt år forstod jeg at hun ikke betalte regningene sine lenger. Jeg prøvde da å ta tak i dette, og klarte å få tak i en del av regningene, men (sikrede) var lite samarbeidsvillig, slik at mange av regningene gikk hus forbi, og ble ikke betalt. Det ble derfor vanlig med inkassosaker, og noen saker gikk til Namsfogden for utpanting. Årsaken var at i den tilstanden (sikrede) var i, var regninger noe helt uvesentlig, noe som liksom ikke angikk henne. Depresjonen ble verre etter som tiden gikk, og har vært verst de siste månedene.

Forsikringspremiene ble betalt av meg, sikkert med mange purringer, jeg har ikke oversikt over dette. Den 30. august satt (sikrede) og jeg med mange regninger, som vi betalte. På forsikringspremien hadde vi ikke betalingsinformasjon, slik at jeg overførte det aktuelle beløpet til (sikrede) sin konto, og avtalte at hun skulle utføre betalingen. To dager etterpå reiste jeg til USA, og da jeg 14 dager senere kom tilbake spurte jeg (sikrede) om hun hadde betalt, noe hun sa at hun ikke hadde gjort. Vi hadde skrevet ned beløpet som skulle betales, men oppi alle regningene og inkassoene kunne verken (sikrede) eller jeg huske hva beløpet gjaldt. Det ble derfor ikke gjort noe mer der og da. Jeg regnet med at det snart kom en purring på beløpet, hva det nå enn gjaldt.

(Sikrede) tok ikke inn post fra postkassen de siste fjorten dagene før brannen, slik at ingen purringer ble lest. Og da brannen oppstod viste det seg at premien ikke var betalt tidsnok.

Det er også fremlagt en legeuttalelse datert 19.10.18 hvor det står:

Det bekreftes at hun har hatt kontakt med helsevesenet kommunalt og sykehus på grunn av psykiske symptomer og misbruk av alkohol fra november 2017 til dags dato. Det har nå framkommet at hun ikke har vært i stand til å ivareta sine økonomiske forpliktelser, og at hun har en rekke regninger som hun ikke har betalt eller har oversikt over. Hun har nå avtalt med far at han skal ivareta hennes økonomi inntil hun kan klare det selv igjen.

Det er lagt frem journaler fra lege/sykehus, herunder legejournal fra november 2017 og frem til etter brannen. Videre er det fremlagt epikrise fra akuttpsykiatri som omfatter innleggelsen på branndagen 13.10.18–14.10.18, og tidligere innleggelser/kontakt, herunder innleggelse fra 25.9.18–28.9.18 som var perioden rett før forsikringen opphørte den 28.9.18.

I journal fra legevakt av 25.9.18 er konklusjonen bl.a. "tydelig dyp depresjon", og at etter "konferering med psykiater, innlegges pas på akutt psykiatri paragraf 2.1 frivillig".

Sykehuset skrev et utskrivningsnotat den 27.9.18. Etter beskrivelse av situasjonen, fremgår det at det ble avtalt utskrivning kl. 10 påfølgende dag, dvs. 28.9.18:

Pasienten ønsker å dra på jobb i morgen og ønsker deretter å være hjemme med sine barn i helgen. Dermed avtales det at den beste for pasienten er å skrive seg ut fredag kl. 10:00.

Sikrede ble tvangsinnlagt på akuttpsykiatri etter brannen 13.10.18. I vurderingen fremkommer det at hun hadde 1,39 i promille ved innleggelse. Vurderingen avsluttes med:

Fremstår ikke som alvorlig deprimert, psykotisk eller akutt suicidale under innleggelse, men grunnet promille bør en ta en nærmere vurdering når pas er edru.

Sikrede ble utskrevet den 14.10.18.

Selskapet innhentet en vurdering fra egen rådgivende lege. Ut fra tilgjengelig dokumentasjon kunne han vanskelig se at sikrede "har en medisinsk tilstand/sykdom som gjør at hun er ute av stand til å ivareta egne interesser, herunder økonomiske forpliktelser".

Selskapet avsto erstatning overfor sikrede i brev datert 29.11.18, ettersom forsikringen var opphørt pga. manglende betaling, jf. fal. § 5-2 første ledd.

Sikrede anfører at forsikringen var i kraft på branntidspunktet etter bestemmelsen i fal. § 5-2 annet ledd.

Sikredes forhold måtte anses å oppfylle vilkårene for betalingshindring. Manglende betaling skyldes langvarig sykdom som ble akutt forverret før betalingsfristen og var vedvarende frem til brannen. Hun mistet evnen til å treffe kvalifiserte valg. Regninger var ut fra tilstanden noe som tilhørte en annen verden.

Alkoholforbruket var ikke på noen måte konstant. Hvis sikrede hadde vært frisk, hadde hun hatt full anledning til å utføre betalinger selv om hun av og til misbrakte alkohol. Sikrede hadde ikke på noe tidspunkt manglet penger. Sikredes far hadde betalt regninger/overført penger til sikrede.

Selskapet avviser ansvar og anfører at betingelsene for at forsikringen skal løpe videre etter fal. § 5-2 annet ledd ikke er oppfylt.

Selskapet la til grunn at sikrede fra oktober 2017 hadde familieproblemer, økonomiske problemer, alkoholproblemer og psykiske problemer, men vurderte det slik at vilkårene etter fal. § 5-2 annet ledd om uforutsett betalingshindring som ikke kan bebreides forsikringstaker, ikke var oppfylt.

Ifølge forarbeidene er benådningsregelen en unntaksregel som kun kan anvendes i helt spesielle tilfeller. Sykdommen besto i en moderat depresjon og medførte ikke realitetsbristende fungering som ved psykoser og manier, jf. vurdering fra rådgivende lege som må tillegges mer vekt enn nærstående sin opplevelse av tilstanden. Nedsatt evne til å håndtere regninger på grunn av alkoholmisbruk er heller ingen benådningsgrunn, jf. kravet i fal. § 5-2 om at hindringen ikke kan bebreides forsikringstaker.

Pengemangel var ingen benådningsgrunn og anses i hvert fall som en medvirkende årsak til at premien ikke ble betalt. Premien måtte betales så snart betalingshindringen var opphørt, jf. FSN-1416. Det var ikke godtgjort at sikredes helsetilstand etter utskrivningen fra sykehuset 28.9.18 frem til brannen 13.10.18, var så svak at hun var forhindret fra å betale utestående premie.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om forsikringen var i kraft på branntidspunktet etter fal. § 5-2 annet ledd.

Nemnda forstår saken slik at det ikke er omstridt at forsikringen er opphørt etter fal. § 5-2 første ledd. Etter § 5-2 annet ledd løper imidlertid selskapets ansvar i tre måneder etter betalingsfristens utløp såfremt det godtgjøres at "Forsikringstakeren ikke har kunnet betale før fristens utløp på grunn av uforutsette hindringer som ikke kan bebreides forsikringstakeren".

Betalingsfristen for forsikringen var 28.9.18. Brannen fant sted 13.10.18. Det er opplyst at sikrede var psykisk syk fra oktober 2017, og i en legeuttalelse datert 19.10.18 heter det:

Det bekreftes at hun har hatt kontakt med helsevesenet kommunalt og sykehus på grunn av psykiske symptomer og misbruk av alkohol fra november 2017 til dags dato. Det har nå framkommet at hun ikke har vært i stand til å ivareta sine økonomiske forpliktelser, og at hun har en rekke regninger som hun ikke har betalt eller har oversikt over. Hun har nå avtalt med far at han skal ivareta hennes økonomi inntil hun kan klare det selv igjen.

Det er også fremlagt epikrise fra akuttpsykiatri som omfatter innleggelsen på branndagen 13.10.18–14.10.18, og tidligere innleggelser/kontakt, herunder innleggelse fra 25.9.18–28.9.18, som var perioden rett før forsikringen opphørte den 28.9.18. Det er uklart for nemnda hvilken sammenheng det var mellom de psykiske symptomene og alkoholmisbruket. I sykehusets utskrivningsnotat den 27.9.18 før avtalt utskrivning kl. 10 påfølgende dag, dvs. 28.9.18 heter det imidlertid:

Pasienten ønsker å dra på jobb i morgen og ønsker deretter å være hjemme med sine barn i helgen. Dermed avtales det at den beste for pasienten er å skrive seg ut fredag kl. 10:00.

Ut fra dette var sikrede på forfallstidspunktet ikke så syk at hun trengte å være innlagt. Dette var 14 dager før brannen, og nemnda forstår det slik at hun var hjemme i denne perioden. Nemnda kan derfor ikke se at psykisk sykdom i denne perioden hindret henne fra å betale den forfalte forsikringspremien. Hennes alkoholkonsum i denne perioden er ikke opplyst, men hun ble innlagt etter brannen med 1,39 i promille. Vurderingen av hennes tilstand da avsluttes med:

Fremstår ikke som alvorlig deprimert, psykotisk eller akutt suicidale under innleggelse, men grunnet promille bør en ta en nærmere vurdering når pas er edru.

Sikrede ble utskrevet den 14.10.18. Nemnda forstår dette slik at hun i perioden før brannen ikke var så psykisk syk at sykdommen representerte en "uforutsett hindring" for å betale forsikringspremien. Selskapets lege har også konkludert med at klager ikke "har en medisinsk tilstand/sykdom som gjør at hun er ute av stand til å ivareta egne interesser, herunder økonomiske forpliktelser".

Nemnda mener derfor det ikke er godtgjort at sikredes helsetilstand etter utskrivningen fra sykehuset 28.9.18 frem til brannen 13.10.18, var så syk at hun var forhindret fra å betale utestående premie.

Ut fra dette kan nemnda ikke se at betingelsene for å anvende § 5-2 annet ledd er til stede.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant), Trine Vøien (selskapsrepresentant), Hege Sundby (forbrukerrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).